

Sviatok sv. Rodiny

Lk 2, 41 - 52

26. december 21

Milé sestry a bratia v Kristovi

Zvyčajne na druhý sviatok vianočný slávime sv. Štefana, prvého mučeníka a v nasledujúcu nedeľu potom sviatok sv. Rodiny. V tomto roku nedeľa vo vianočnej oktáve pripadá na dnešný druhý sviatok vianočný. Podobne ako sviatok sv. Štefana aj sviatok rodiny sa viac prikláňa k realite života, na ktorú nás Vianoce tak či onak chcú nasmerovať. Vianoce nechcú byť sviatkom vytrhnutým z kontextu nášho života, chvílkovou rozprávkou, ale chcú byť zakorenené v živote, chcú ho posvätiť. Chcú posvätiť život a svet, do ktorého vstúpil Ježiš, boží Syn.

Život má dva póly – jeden ten individuálny a druhý spoločný, spoločenský. Je dobré, keď človek nájde medzi nimi harmóniu –vzájomný súzvuk. Keď sa naučí uskutočňovať svoj vlastný život aj v rámci spoločnosti. Oba tieto póly života sa prelínajú - individuálne sa nedá oddeliť od spoločného, spoločenského a naopak. Náš život sa deje tam, kde vstupujeme do vzťahov s inými, do činnosti s inými, pre iných. Človek nevie, nechce a ani nemôže žiť sám: to je veľké poznanie, ktoré stojí už na začiatku Biblie. Prvému človekovi nestačilo byť obrazom božím, ale potreboval niekoho, s kým by tvoril rovnocenný vzťah. Spoločenstvo je miesto, kde sa naše životy prelínajú. Veľkým spoločenstvom je celá spoločnosť, menším obec (aj farnosť je svojím spôsobom obec) a základným spoločenstvom pre každého z nás je rodina. Rodina je miestom, v ktorom sa človek rodí, aj miestom, kde sa otvárame svetu, ostatným. V rodine sa učíme vnímať druhých, v rodine smieme nájsť úkryt, oporu, bezpečie. V rodine sme obdarovaní - vzťahmi, pozornosťou. Dostávame všetko, čo potrebujeme k životu a učíme sa to splácať. Dôležité je nielen to, čo dostávame po materiálnej stránke, ale – a to sa ukazuje často ako dôležitejšie - aj po tej duchovnej. Bez milujúcich rodičov, bez vzťahov v rodine nie je možné, alebo len ťažko vyrásť na vnímavého človeka.

Dnes nás text evanjelia priviedol k Ježišovi stojacemu na prahu dvoch svetov – detstva a dospelosti. Na jednej strane vidíme Ježiša ako syna svojich rodičov – ktorí majú o neho starosť. Obávajú sa, keď ho nevidia nájsť ani v sprievode medzi ostatnými príbuznými. Ved' oni niesli za dieťa Ježiša zodpovednosť, bol aj ich dieťaťom, ktoré milovali. A Ježiš, ktorý prijal prirodzenosť človeka, bol odkázaný na ich starostlivosť – aj ju prijímal, bol jej podriadený. Boh svojho syna urobil malým dieťaťom, ktoré bolo odkázané na lásku a starostlivosť svojich rodičov.

Ale rovnako sme už v dnešnom evanjeliu videli Ježiša stojaceho v kruhu učencov v chráme. To už predstavuje končiace sa detstvo, to už predznamenáva postupné otváranie sa budúcemu verejnemu účinkovaniu, budúcej činnosti. Je to prah, prelínanie sa dvoch svetov, ktoré pozná každý rodič a každé dieťa a nebýva ľahké ho zvládnuť. Toto prelínanie sa dvoch svetov – detstva a dospelosti býva často záťažou pre obe strany, prináša napätie do vzťahu rodiča a dieťaťa, často prichádza k stretu, konfliktom týchto dvoch svetov. Aj Ježišovi rodičia sa v tejto situácii obrátili na svojho syna s dosť príkrú výčitkou: Synu - čo si nám to urobil? Tri dni sme ťa s úzkosťou hľadali. Ved' asi žiaden rodič by v tej chvíli nechcel byť na ich mieste.

Ježiš ale oproti tomu naznačuje že bude musieť ísť ďalej. Naznačuje svoje budúce pôsobenie, svoju budúcu cestu. Jeho odpoveď Či ste nevedeli, že mám byť tam, kde ide o môjho Otca mohla byť pre

jeho rodičov dosť príkrou. Tak ako žiadne dieťa ani on nemôže zostať navždy len dieťaťom svojich rodičov, ale musí kráčať ďalej.

Evanjelium dodáva, že Ježiš aj po tejto udalosti bol svojim rodičom poslušný – aj keď asi už inak – aj keď to už to bola iná poslušnosť. Tak to býva aj u dospievajúcich dorastajúcich detí. Už to nie je detská poslušnosť, ale zodpovedná, ktorá hľadá aj sama svoje miesto medzi inými. Poslušnosť, ktorá sa zároveň otvára svetu, hľadá svoju vlastnú úlohu vo svete. Zväzok rodiny ale aj tak zostáva posvätný – vidíme, že Ježiš ho nepretrhol do smrti – aj vo chvíli svojej smrti sa zaujímal o matku, ktorá stála pod krížom. Symbolicky prepája rodinu s duchovným spoločenstvom.

Lukášovo evanjelium pripomína nielen Ježišovo detstvo, ale v závere aj prvotnú cirkev, ktorá pokračuje v Ježišovom diele. Pripomína úlohu, ktorú Ježiš zanechal. Otvorenú budúcnosť, smerom ku ktorej kráčame. Oproti statickej cirkvi, ktorá sa zameriava na úctu toho, čo bolo, pripomína viac cirkev dynamickú, cirkev kráčajúcu: smerom do otvorenej budúcnosti. Preto aj sv. Otec František ako obraz cirkvi neustále zdôrazňuje kráčanie spolu – vyzýva k synodalite, čo vlastne predstavuje tento aspekt spoločného kráčania do otvorenej budúcnosti.

Ak sa dnes veľa hovorí o kríze rodiny, súvisí to aj s krízou cirkvi a aj spoločnosti. Nielen u nás, všade vo svete. Súvisí to aj s tým, že v kríze sa niekedy až príliš úzkostlivo držíme minulosti a strácame tak budúcnosť. Tu by sa mohla stať cirkev i rodina svojim spoločným kráčaním obrazom aj pre spoločnosť. Prosme za to, aby nám k tomu nechýbali sily.

Viliam Arbet